

JOANNA ROWIŃSKA

Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników

1. Od opracowywania zawartości prasy w bibliografii narodowej do projektu wspólnej bazy

Opracowanie zawartości gazet i tygodników w Polsce związane było z tworzeniem bibliografii narodowej. W niniejszym artykule przypomnę historię opracowania tego typu materiałów, wyjaśnię przyczyny podjęcia współpracy Biblioteki Narodowej i bibliotek krajowych w tym zakresie. Przedstawię jak przedsięwzięcie było organizowane i realizowane oraz omówię rolę Biblioteki Narodowej w projekcie.

Od utworzenia w 1947 roku „Bibliografii Zawartości Czasopism” do 2002 roku opisy bibliograficzne artykułów z prasy opracowywane i udostępniane były razem z opisami artykułów z czasopism naukowych.

W pierwszym eksperymentalnym, opublikowanym w lipcu 1947 roku tomie uwzględniono około 60 dzienników. W następnych wydaniach ograniczono tę liczbę do dwóch tytułów o zasięgu ogólnopolskim¹. W bibliografii

¹ A. Giedroyc-Kwiatkowska, *Bibliografia Zawartości Czasopism – stan prac, potrzeby, możliwości*, w: *Piąta Ogólnokrajowa Narada Bibliografów, Warszawa 11–13 czerwca 2003*, oprac. dyskusji D. Bilikiewicz-Blanc i A. Karłowicz, Warszawa 2004, s. 153.

za lata 1949–1950, dostępnej w formie kartoteki w Zakładzie Katalogowania Dziedziny (ZKD), zarejestrowano 12 tygodników i nieuwzględniono żadnej gazety. Od 1951 roku bibliografia ukazywała się w formie drukowanej z miesięczną częstotliwością².

Rejestrowano dwie gazety („Trybuna Ludu” i „Życie Warszawy”)³ oraz od kilka do kilkudziesięciu tygodników (np. 20 tytułów w 1990 roku). W latach 1988–1995 z powodu zwiększającej się liczby czasopism naukowych i trudności poligraficznych zawieszono opracowanie zawartości gazet.

W 1996 roku Bibliografia Zawartości Czasopism (BZCz) została zautomatyzowana. Obok formy drukowanej, w której BZCz ukazywała się do 2004 roku, pojawiła się forma elektroniczna bazy MAK (dyskietki i CD-ROM). W 1998 roku bibliografia została udostępniona w Internecie, na stronie Biblioteki Narodowej.

W 1996 roku wznowiono opracowanie zawartości gazet. Rozpoczęto rejestrację „Rzeczpospolitej”, a w 1997 roku „Gazety Wyborczej”. Jednocześnie opracowywano zawartość 14 tygodników⁴.

Opisy bibliograficzne tworzone były w formacie MARC BN i otrzymywały opracowanie rzeczowe według Słownika Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Opracowanie przedmiotowe przed 1996 rokiem miało ograniczony charakter, obejmowało tylko hasła osobowe oraz ważniejsze nazwy geograficzne, korporatywne i nazwy wybranych imprez. Wprowadzenie pełnego opracowania przedmiotowego podniosło wartość informacyjną bibliografii.

Baza aktualizowana była raz na miesiąc. Mimo trudności w bieżącej rejestracji zawartości czasopism naukowych, tygodniki i dzienniki opracowywane były w BZCz na bieżąco. Rocznie rejestrowano około 11 tysięcy artykułów z gazet i tygodników i około 50 tysięcy artykułów z czasopism naukowych. Artykuły prasowe stanowiły około 20% opracowywanego materiału.

Rejestrowanie zwiększającej się liczby tytułów gazet i tygodników opóźniało opracowanie czasopism naukowych. Opóźnienia w rejestracji czasopism naukowych w 2001 roku wynosiły około 6 miesięcy. Z tego powodu Dyrekcja Biblioteki Narodowej w 2002 roku podjęła decyzję o rezygnacji z opracowywania prasy. Przez pierwszy kwartał 2002 prasa nie była rejestrowana. Protesty bibliotek wpłynęły na cofnięcie tej decyzji. Postanowiono przywrócić opracowanie

2 S. Skwirowska, *Stan i kierunki rozwoju Bibliografii Zawartości Czasopism jako członu bibliografii narodowej*, w: *Badanie potrzeb użytkowników Bibliografii Zawartości Czasopism: materiały z konferencji*, oprac. red. K. Ramlau-Klekowska, Warszawa 1977, s. 9.

3 Ibidem, s. 14.

4 A. Giedroyć-Kwiatkowska, *Bibliografia Zawartości Czasopism...*, s. 154.

zawartości gazet i tygodników, ale w innej formie. Utworzony został odrębny serwis dostępny w Internecie, aktualizowany raz na miesiąc⁵. Luka w opracowaniu została uzupełniona. W 2002 roku Biblioteka Narodowa po raz pierwszy złożyła wojewódzkim bibliotekom publicznym propozycję wspólnego opracowywania gazet i tygodników. W tym czasie informatyzacja bibliotek publicznych dopiero się zaczynała, dlatego z braku możliwości technicznych propozycja nie została przyjęta⁶.

W 2003 roku do nowej bazy dołączone zostały opisy bibliograficzne artykułów prasowych za lata 1996–2001, przeniesione ze zautomatyzowanej Bibliografii Zawartości Czasopism. Powstały w ten sposób dwie bazy MAK tworzone w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism. W jednej rejestrowano zawartość czasopism naukowych „Artykuły z czasopism polskich (MARC BN, 1996–)”, w drugiej zawartość prasy „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN, 1996–)”.

Bazy zostały zamknięte w 2004 roku, są bazami archiwalnymi. W bazie „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN, 1996–2004)” zarejestrowano zawartość 2 gazet i 22 tygodników.

W 2005 roku BZCz przestała ukazywać się w formie drukowanej. Zdecydowano także dostosować BZCz do standardów międzynarodowych. Zmieniony został format opisu bibliograficznego z formatu MARC BN na format MARC 21. Ze zmianą formatu wiązały się zmiany w opracowaniu formalnym artykułów. W bazie „Prasa” przyjęte zostały takie same rozwiązania jak w bazie naukowej BZCz. Hasłem osobowy zastąpiono stosowane do tej pory hasło tytułowe. Zmieniono opracowanie recenzji: w formacie MARC BN podstawę opisu stanowiło recenzowane dzieło (film, książka, przedstawienie teatralne), w formacie MARC 21 dane recenzowanego dzieła podawane są w polu uwag, w polu 245 podajemy tytuł artykułu recenzowanego i nazwisko recenzenta. Wprowadzona została norma PN ISO 9 (Transliteracja znaków cyrylickich na znaki łacińskie).

Dla materiału wprowadzanego w przyjętym formacie założono dwie nowe bazy. Bazę rejestrującą zawartość czasopism naukowych „Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–)” oraz bazę rejestrującą zawartość gazet i tygodników „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC 21, 2005–)”⁷.

5 Ibidem, s. 156–157.

6 G. Barecki, A. Broda, A. Walc-Wiśniewska, *Udział Książnicy Kopernikańskiej w tworzeniu bibliografii narodowej*, „Folia Toruniensia” 2013, t. 13, s. 63 – <http://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/FT/article/view/12176/11049> [dostęp: 24.11.2017].

7 J. Rowińska, *Opracowanie artykułów prasowych – Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych*, „Bibliotekarz” 2010, nr 11, s. 15.

W bazie „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC 21, 2005–)” w 2005 roku zarejestrowano zawartość 2 dzienników („Gazeta Wyborcza” i „Rzeczpospolita”) oraz 14 tygodników („Gazeta Bankowa”, „Gazeta Polska”, „Głos. Tygodnik katolicko-narodowy”, „Głos Nauczycielski”, „Myśl Polska”, „Najwyższy Czas!”, „Niedziela”, „Nowe Życie Gospodarcze”, „Polityka”, „Przegląd”, „Przegląd Techniczny”, „Tygodnik Powszechny”, „Tygodnik Solidarność” i „Wprost”).

Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism (ZBZCz) w 2005 roku wprowadził 12 480 opisów bibliograficznych artykułów z gazet i tygodników. Zakład BZCz nie był w stanie poradzić sobie ze zwiększającą się liczbą tytułów gazet i tygodników oraz ze zwiększającą się liczbą tytułów czasopism naukowych. Nie planowano poszerzania bibliografii o nowe tytuły prasowe, ponieważ opracowanie tego materiału odbywałoby się kosztem artykułów z czasopism naukowych. Poza tym wybór rejestrowanych tytułów i selekcja opracowywanych artykułów była przedmiotem krytyki dziennikarzy, a nawet parlamentarzystów. W latach 1999–2004 pojawiło się kilka interpelacji parlamentarnych i kilkanaście artykułów, których przedmiotem był zbyt „lewicowy” lub zbyt „prawicowy” kształt BZCz oraz niewłaściwy dobór materiału⁸.

W styczniu 2005 roku na naradzie Krajowej Rady Bibliotecznej Jadwiga Sadowska, kierownik Instytutu Bibliograficznego BN, przedstawiła „Informację o stanie i zamierzeniach wobec Bibliografii Zawartości Czasopism”. Dotyczyła ona zasad doboru i selekcji czasopism do bibliografii. Podczas spotkania zapowiedziano rezygnację z opracowywania zawartości prasy. Biblioteki zaprotestowały, tłumacząc, że jest to serwis potrzeby, popularny wśród użytkowników.

Książnica Narodowa zdecydowała się po raz kolejny wystąpić z propozycją współpracy. W kwietniu 2005 roku Michał Jagiełło, dyrektor Biblioteki Narodowej, zaproponował dyrektorom 18 wojewódzkich bibliotek publicznych wspólne opracowywanie artykułów z gazet i tygodników. W ten sposób zainicjowane zostało współkatalogowanie⁹, tworzenie bibliografii artykułów prasowych przez Bibliotekę Narodową i biblioteki publiczne. Cechami charakterystycznymi tego typu współpracy jest tworzenie jednej bazy danych, posadowionej na jednym serwerze, dostępnej dla wszystkich, do której wprowadzanie danych odbywa się bezpośrednio (on-line), a współpracujące biblioteki pracują w trybie klient – serwer. Na propozycję BN pozytywnie odpowiedziało 10 wojewódzkich bibliotek publicznych i Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu:

⁸ J. Sadowska, *Dwa lata wspólnej bazy artykułów prasowych*, „Bibliotekarz” 2008, nr 1, s. 9–10.

⁹ J. Sadowska, *Bieżąca bibliografia narodowa w perspektywie współkatalogowania*, „Bibliotekarz” 2000, nr 2, s. 11

- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Gdańsk;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kielce;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kraków;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Lublin;
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Łódź;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Olsztyn;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Poznań;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska, Toruń;
- Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy;
- Miejska Biblioteka Publiczna, Wrocław;
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Zielona Góra;
- Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism Biblioteki Narodowej¹⁰.

Projekt wspólnej bazy przygotowała Jadwiga Sadowska. Za wzór przyjęła doświadczenia takich państw jak Czechy, Dania, Finlandia, Izrael, Litwa, Norwegia i Słowenia, w których bibliografie artykułów tworzone są przez biblioteki narodowe wspólnie z innymi centrami informacyjnymi. Bibliografie artykułów są zwykle selekcyjne. Różne kraje przyjmują różne kryteria np. wielkość artykułów, tematyka, wartość naukowa. Bibliografie tego typu dostępne są często tylko w formie elektronicznej i aktualizowane codziennie (Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Łotwa). Biblioteki rejestrują, obok artykułów z czasopism naukowych, zawartość najważniejszych gazet (Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Czechy, Estonia, Nowa Zelandia, Rosja, Serbia, Słowacja). Na Litwie rozpisywana jest zawartość wszystkich czasopism wydawanych w kraju, biblioteki publiczne rejestrują zawartość gazet i tygodników. Na Białorusi bibliografia artykułów z gazet opracowywana jest oddzielnie i aktualizowana co miesiąc. W Finlandii użytkownicy mają dostęp do bazy wycinków prasowych, w której zgromadzone są artykuły dotyczące konkretnych zagadnień lub kolekcje przysłane przez prywatne osoby. W Rosji bibliografia zawartości gazet dostępna jest w formie drukowanej i elektronicznej. Coraz częściej bazy bibliograficzne artykułów podają linki do pełnych tekstów, tak jest np. na Łotwie (użytkownicy mają dostęp do pełnych tekstów z gazet)¹¹.

W 2005 roku rozpoczęto przygotowania do współpracy, której rozpoczęcie planowano w 2006 roku Biblioteka Narodowa przygotowała i rozesała ankietę,

10 G. Barecki, A. Broda, A. Walc-Wiśniewska, *Udział Książnicy Kopernikańskiej...*, s. 63–65.

11 B. Wieczorkowska, *Raport dotyczący bibliografii zawartości czasopism w różnych bibliotekach narodowych*, Warszawa, Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism Biblioteki Narodowej, 2011 (praca niepublikowana).

w której zaproponowano bibliotekom publicznym do wyboru 30 tytułów gazet i tygodników o zasięgu ogólnopolskim. W wyniku wspólnych konsultacji z bibliotekami i oceny ich możliwości kadrowych i finansowych (biblioteki ponoszą koszty prenumeraty wybranych do rejestracji czasopism) zdecydowano się opracowywać 6 gazet („Gazeta Wyborcza”, „Puls Biznesu”, „Gazeta Prawna”, „Nasz Dziennik”, „Trybuna”, „Rzeczpospolita”), mutacje regionalne „Gazety Wyborczej” i 15 tygodników („Nowe Życie Gospodarcze”, „Przekrój”, „Newsweek Polska”, „Myśl Polska”, „Tygodnik Powszechny”, „Niedziela”, „Polityka”, „Ozon”, „Gazeta Polska”, „Głos”, „Forum”, „Najwyższy Czas!”, „Wprost”, „Gazeta Bankowa”, „Przegląd”). Wybrane tytuły zostały rozdzielone między biblioteki, które zgodziły się wziąć udział w przedsięwzięciu. W ankiecie pominięto tytuły regionalne, które są rejestrowane w bibliografiach regionalnych i udostępniane przez wojewódzkie biblioteki publiczne. Dobór materiału do bibliografii jest sprawą skomplikowaną. Odbywa się na dwóch płaszczyznach: wybór czasopism do rejestracji oraz wybór artykułów do opracowania. Bibliografia narodowa powinna dążyć do kompletności rejestrowanego dorobku narodowego. Zagadnienie to było dyskutowane od początku istnienia BZCz. Opracowanie zawartości wszystkich tytułów czasopism ukazujących się w Polsce szybko okazało się niewykonalne ze względów organizacyjnych, personalnych, finansowych oraz ciągle zwiększającej się produkcji wydawniczej. Nie jest to także konieczne w sytuacji istnienia bibliografii dziedzinowych i regionalnych. W przypadku selekcji artykułów podjęto następujące decyzje: 1. za podstawowe kryterium przyjęto objętość artykułu: 2. postanowiono nie rejestrować prac mniejszych niż jedna strona formatu A4. Zrezygnowano z opracowania felietonów, porad, ustaw, rozporządzeń, artykułów promocyjno-reklamowych. Rejestracją miały być objęte teksty literackie, recenzje książek, filmów i przedstawień, wywiady, polemiki, komentarze, omówienia wydarzeń kulturalnych, politycznych i gospodarczych oraz artykuły biograficzne, ze względu na ich częste wykorzystanie przez użytkowników. Nigdy nie stosowano kryteriów wartościujących ze względu na treść artykułów.

31 maja 2005 roku odbyło się w Bibliotece Narodowej spotkanie bibliotek zainteresowanych współpracą, na którym szczegółowo omówiono jej organizację i zagadnienia techniczne. We wrześniu 2005 roku, przed rozpoczęciem współpracy, pracownicy Zakładu BZCz przeprowadzili szkolenia dla pracowników mających z nami współpracować bibliotek, dotyczące zasad opisu formalnego i rzeczowego oraz selekcji artykułów. W październiku 2005 roku biblioteki przesłały pierwsze próbne pliki do Biblioteki Narodowej. Przesłane rekordy

omawiane były indywidualnie z osobami, które je wprowadziły. Pracownicy Zakładu BZCz udzielali telefonicznie i mailowo konsultacji dotyczących opisu bibliograficznego artykułów oraz selekcji materiału¹².

2. Realizacja projektu wspólnej bazy

MAK

Od 1 stycznia 2006 roku Biblioteka Narodowa i 11 bibliotek publicznych zaczęły tworzyć wspólną bazę. Zasady organizacji i funkcjonowania bazy zostały uregulowane w „Porozumieniach o współpracy w zakresie tworzenia wspólnej bazy danych artykułów z gazet i tygodników”, które Biblioteka Narodowa zawarła oddzielnie z każdą biblioteką publiczną. Baza została nazwana „Wspólną Bazą BN i Bibliotek Publicznych”. Umieszczono ją na serwerze Biblioteki Narodowej. Do wspólnej bazy przeniesiono opisy bibliograficzne artykułów z gazet i tygodników wprowadzone w 2005 roku przez Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism. Ustalono, że opisy bibliograficzne będą sporządzane w przyjętym wcześniej przez BZCz formacie MARC 21, zgodnie z normą PN-N-001152-2 (opis bibliograficzny wydawnictw ciągłych) oraz jej interpretacją zawartą w publikacji Marii Janowskiej¹³. Każdy opis oznaczony jest siglum biblioteki, która go dostarczyła. Za terminowość, dobór materiałów oraz poprawność opisów odpowiedzialność ponoszą współpracujące biblioteki.

Biblioteka Narodowa zobowiązała się do organizowania niezbędnych szkoleń, obsługi technicznej bazy i udostępniania jej w Internecie. Każda ze współpracujących bibliotek zobowiązała się spełniać określone warunki techniczne ustalone z Zakładem Technologii Informatycznych, jak np. format zapisu danych i sposób kodowania polskich i obcych liter. Biblioteki podejmujące współpracę pracowały w różnych systemach, takich jak PROLIB, SOWA, LIBRIS, MAK. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism rekordy wprowadzał w systemie MAK. W tym systemie umieszczona też została Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych. Dla każdej biblioteki informatycy BN opracowali programy przenoszące przysyłane pliki do systemu. Jakakolwiek zmiana sposobu przysyłania plików wymagała konsultacji Zakładu Technologii Informatycznych (ZTI), ponieważ trzeba było w takich przypadkach pisać nowe programy do wprowadzania plików.

12 J. Rowińska, *Opracowanie artykułów prasowych...*, s. 16–17.

13 M. Janowska, *Opis bibliograficzny artykułów (interpretacja postanowień PN-N-01152)*, Warszawa 1997.

Od chwili rozpoczęcia współpracy nastąpiła zmiana w częstotliwości udostępniania opracowywanych artykułów z gazet i tygodników. Do końca 2005 roku zawartość prasy opracowywana przez Zakład BZCz, aktualizowana była z miesięczną częstotliwością. Od 2006 roku baza aktualizowana jest codziennie. Aktualność informacji stała się dużą zaletą tworzonego serwisu.

Biblioteki tworzące bazę przysyłały pliki zawierające opisy z opracowanych czasopism do ZTI, informatycy wprowadzali je do MAK, a zaktualizowana baza udostępniana była w Internecie. Proces ten trwał około 1 godziny. Każdego dnia po godzinie 15 nowe opisy były widoczne w sieci¹⁴.

MILLENNIUM

W 2013 roku bazy systemu MAK Biblioteki Narodowej zostały przeniesione do systemu Millennium. Od 16 września 2013 roku Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism zaczął wprowadzać opisy w tym systemie. W październiku 2013 roku do systemu została przeniesiona wspólna baza „Prasa” z MAK¹⁵. Zmieniły się techniczne warunki pracy bibliotek tworzących wspólną bazę. Biblioteki same podejmowały decyzje, czy pracować będą tak jak dotychczas, czy wybiorą nowe rozwiązanie techniczne oferowane przez Bibliotekę Narodową. Część bibliotek współpracujących zdecydowała się pracować w Millennium przez łącze VPN, część przysyłała pliki tak jak na początku współpracy. Rekordy wprowadzane przez BZCz i część bibliotek w Millennium oraz pliki przysłane z regionów przenoszone były do bazy w systemie MAK. Z niej wyprowadzane były do Millennium opisy z regionów, przysłane tradycyjnie, a baza „Prasa” udostępniana była w sieci. Oprócz Zakładu Technologii Informatycznych w operacji tej brał udział Bibliotekarz Systemowy. Baza uzyskała dwa punkty dostępu na stronie Biblioteki Narodowej: z MAK (w zakładce Katalogi i bibliografie) oraz z Katalogu BN. Czas dogrywania nowych opisów wydłużył się, ale baza nadal była aktualizowana codziennie.

System Millennium dał naszym współpracownikom możliwość pracy on-line – wprowadzania opisów bezpośrednio do bazy Millennium w BN. Pozwoliło to bibliotekom kontrolować tworzone przez siebie opisy oraz uniezależniło

14 J. Rowińska, *Opracowanie artykułów prasowych...*, s. 16.

15 J. Rowińska, A. Wilska, *Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników w Millennium*, „Bibliotekarz” 2014, nr 6, s. 4–5; zob. także: A. Broda, A. Walc-Wiśniewska, G. Barecki, *Wspólna Baza Prasy w systemie Millennium*, „Folia Toruniensia” 2014, t. 14, s. 87–92 – http://ksiaznica.torun.pl/wp-content/uploads/2017/01/FT_14_Broda_Walc-Wi%C5%9Bniewska_Barecki_2.pdf [24.11.2017].

ich pracę od terminu, który był wcześniej wyznaczony na przysyłanie plików z rekordami do systemu MAK¹⁶.

W opisie formalnym zostało wprowadzone nowe indeksowane pole 260, w którym podawane są informacje o dniu, miesiącu oraz roku wydania dokumentu zgodnie z wzorcem dzień / miesiąc / rok. Pole to umożliwiło czytelnikowi zidentyfikowanie wszystkich dokumentów z poszukiwanego okresu wśród rejestrowanych w bazie tytułów prasowych. Pole 440 zostało zastąpione polami 490 (forma nieindeksowana) oraz 830 (forma indeksowana), w których podawany był tytuł cyklu, rubryki lub tytuł wspólny dla wszystkich odcinków publikacji oraz numeracja części zapisywana cyframi arabskimi. W polach 100, 700 i 600 zaczęliśmy podawać formy przejęte z kartoteki wzorcowej BN. Baza w systemie MAK nie była podłączona do kartoteki wzorcowej, dlatego odmienne formy nazwy osobowej, dla ułatwienia wyszukiwania, zapisywane były w polu 653 i 720 (termin indeksowy w formie swobodnej, nazwa w postaci niekontrolowanej). W systemie Millennium, w opisie bibliograficznym zrezygnowaliśmy z wypełniania tych pól. Rozszerzono zastosowanie pola 246 (wariant tytułu). W systemie MAK było ono stosowane, gdy tytuł właściwy rozpoczynał się od akronimu, skrótu lub liczebnika głównego wyrażonego cyfrą. Wówczas w polu 246 podawano tytuł właściwy z uwzględnieniem rozwinięcia akronimów, skrótów lub wyrażenia słownego liczebników głównych. W rekordach bibliograficznych tworzonych w nowym systemie zaczęto rozwijać także liczebniki porządkowe. Pole 246 zaczęło być stosowane również dla artykułów w częściach, gdy część miała własny tytuł. Podawano w nim tytuł części, co pozwoliło na jego zaindeksowanie i zwiększenie możliwości wyszukiwania danego dokumentu. Po interwencji naszych użytkowników wprowadzono również zmiany w polu 520 zawierającym uwagi dotyczące treści dokumentu. W bazach MAK, w opisie bibliograficznym stosowane były skróty „Polem. z” oraz „Uzup. do”, które zastąpiły formy w pełnym brzmieniu „Polemika z” oraz „Uzupełnienie do”. Zabieg ten pozwolił uzyskać opis bardziej przejrzysty dla czytelnika. W opracowaniu przedmiotowym wprowadzone zostało nowe pole 655 (hasło formalne). W polu podawaliśmy:

- formę wydawniczą (np. biografie, czasopisma, nekrologi, dane statystyczne, recenzje, wywiady, itp.);
- typ dokumentów skierowanych do określonej grupy odbiorców (np. podręczniki, scenariusze zajęć dla gimnazjalistów, itp.);

16 J. Rowińska, A. Wilska, *Wspólna Baza Artykułów...*, s. 7.

- rodzaje i gatunki literackie (np. poezja, proza, szkice literackie, itp.);
- rodzaje i gatunki filmowe (np. film dokumentalny, film niemy, film polski, itp.);
- gatunki i formy muzyczne (np. muzyka filmowa, muzyka ludowa, itp.);
- techniki z zakresu sztuk plastycznych (np. rysunek, grafika, fotografia, malarstwo, itp.).

Istotne zmiany nastąpiły w zakresie stosowania określników chronologicznych. Chronologia „od 2001 r.” została zamieniona na „21 w.”. Zmianie uległo opracowywanie dokumentów z zakresu prawa, gdzie powszechnie stosowany był określnik „stan na... r.”. W rekordach bibliograficznych tworzonych w Millennium zagadnienia dotyczące prawa nie otrzymywały określników chronologicznych. Wyjątek stanowiły dokumenty będące historycznym omówieniem danego zagadnienia. Wówczas dopuszczalne było stosowanie określnika „historia” wraz z określnikiem chronologicznym¹⁷.

SIERRA

W 2015 roku rekordy bazy z Millennium przeniesione zostały do systemu Sierra. Zakład BZCz i pracujące w Millennium biblioteki tworzące bazę „Prasa” zaczęły pracować w nowym systemie. W drugiej połowie 2015 roku na pracę w systemie wyraziła zgodę reszta współpracujących bibliotek. Pracownicy tworzący rekordy do bazy zostali przeszkoleni przez Zespół Bibliotekarza Systemowego w zakresie metod i zasad pracy w systemie. Szkolenia odbywały się w Bibliotece Narodowej lub we współpracujących placówkach. Gdy wszyscy tworzący bazę pracowali już w Sierrze, zapadła decyzja o nieaktualizowaniu bazy MAK, 14 października 2015 roku baza została zamknięta. Artykuły z prasy opracowywanej po tym terminie dostępne są tylko w katalogu BN (<http://katalogi.bn.org.pl/iii/encore/?lang=pol>). Rekordy tworzone w systemie Sierra przez współpracujące biblioteki, po korekcie, widoczne są w Internecie w ciągu 24 godzin po wprowadzeniu. Po konwersji na format MARC 21 do Sierry została przeniesiona baza „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN, 1996–2004)”. Dzięki temu w katalogu BN można znaleźć wszystkie artykuły z prasy rejestrowane od 1996 roku, czyli od automatyzacji BZCz.

Duże zmiany nastąpiły w opisie bibliograficznym. W polu 773 (tytuł czasopiśma, w którym znajduje się artykuł) wprowadzone zostało podpole x, w którym

¹⁷ Ibidem, s. 5–7.

podajemy numer ISSN czasopisma. W opisie wprowadzone zostało pole 856 zawierające informację dla użytkownika o sposobie dostępu do artykułu z czasopisma w katalogu on-line BN.

Biblioteka Narodowa rozpoczęła prace nad wprowadzeniem elementów standardu RDA, który pozwala na pełniejsze opracowanie dokumentów zapisanych w różnych postaciach, ponieważ nie jest standardem zależnym od formatu. Rekordy dokumentów w standardzie opisu bibliograficznego MARC 21 nie pozwalają na pełną prezentację danych. Opis formalny został uzupełniony polami 336, 337 i 338. Pole 336 zawiera informację o typie zawartości, pole 337 o trybie odtwarzania, a 338 o typie nośnika. Rozwinięte zostały skróty do pełnych wyrazów, łacińskie skróty s.l., s.n. zostały zamienione na wyrażenia: „miejsce nieznanne”, „wydawca nieznanany”, zrezygnowano z „zasady trzech” na rzecz podawania wszystkich twórców dzieła. Podjęto się ujednoczenia zasad opisu bibliograficznego dla różnych typów dokumentów.

W związku z ujednoczeniem opisu książki i artykułu, w polu 008 zaczęliśmy kodować więcej danych np.: formy literackie, informację, że artykuł jest recenzją. Więcej informacji podajemy w polu 500 np. informację „Tytuł nadany przez katalogującego”, gdy artykuł nie ma własnego tytułu. Są to najczęściej wiersze, jeśli nie mają tytułu, przejmujemy pierwszy wers i podajemy go w polu 245, w nawiasie kwadratowym. Rozwiązujemy skróty i akronimy z pola 245 do piątego wyrazu. Tytuł z rozwiniętymi wyrazami podajemy w polu 246. Zaznaczamy błędy w tytule i w oznaczeniu odpowiedzialności „[!]”. Poprawną formę tytułu podajemy w polu 246, a poprawną formę autora w polu 500. Wszystkie te zmiany zwiększyły jakość informacji podawanej w opisie bibliograficznym.

Z dniem 1 stycznia 2017 roku w Bibliotece Narodowej wprowadzone zostały nowe zasady opracowania zbiorów – Deskryptory Biblioteki Narodowej. Zmiany dotyczą opracowania rekordu wzorcowego i bibliograficznego. Biblioteka Narodowa opracowała instrukcje i materiały metodyczne, które zamieszczono w serwisie z materiałami metodycznymi¹⁸. Celem zmian jest stworzenie jak największej liczby punktów dostępu, ułatwiających identyfikację dokumentów i wyszukiwanie interesujących użytkownika informacji. Uproszczone zostały zasady tworzenia deskryptorów wzorcowych. W nowym opracowaniu mogą to być nazwy popularne, powszechnie znane wśród użytkowników języka polskiego. Dopuszczalnym źródłem informacji dla tworzonego deskryptora może być katalogowany artykuł. Jest to bardzo ważne przy opracowaniu artykułów

18 Biblioteka Narodowa. Przepisy katalogowania – <http://przepisy.bn.org.pl/> [21.03.2018].

publicystycznych, które jako pierwsze omawiają nowe zagadnienia polityczne, kulturalne lub socjologiczne. Drugim rozwiązaniem, bardzo ułatwiającym opracowanie rejestrowanego w bazie materiału, jest stosowanie pola 045 (deskryptora szczegółowej chronologii treści dzieła). Chronologię szczegółową zapisuje się w postaci dat jednostkowych i dowolnych przedziałów czasowych zapisanych w formacie ISO 8601. Określa się ją w takim samym stopniu szczegółowości, jak w źródle przejmowania danych¹⁹. Znacznie usprawnia to opracowanie artykułów publicystycznych dotyczących bieżących wydarzeń np. wyborów, konfliktów zbrojnych, zamachów terrorystycznych itp., z czym mieliśmy problem stosując wcześniejszy język informacyjno-wyszukiwawczy. W związku z wprowadzeniem nowego opracowania trwa melioracja bazy Biblioteki Narodowej. Dorabiane są nowe rekordy wzorcowe. Wzorce utworzone według Języka Haseł Przedmiotowych zmieniane są według nowych zasad. Poprawiane są rekordy bibliograficzne. Opracowanie zbiorów z wykorzystaniem DBN tylko sygnalizuję, ponieważ zostało opisane w komunikacie zamieszczonym w bieżącym numerze „Rocznika Biblioteki Narodowej”.

Pracownia Deskryptorów Biblioteki Narodowej organizowała szkolenia dotyczące opracowania z wykorzystaniem DBN w formie dni otwartych, w których udział wzięli także pracownicy współpracujących bibliotek.

Zmiany w składzie bibliotek tworzących bazę i w rejestrowanych tytułach

W czasie realizacji przedsięwzięcia zmieniał się typ bibliotek tworzących bazę. W 2011 roku do współpracy dołączyła Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu. Zmieniono wtedy nazwę bazy z „Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych” na „Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników”. Ta nazwa bazy funkcjonuje do dziś. W 2012 roku ze współpracy zrezygnowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie, a zaczęła z nami współpracować Biblioteka Pedagogiczna w Toruniu. W 2014 roku przestała z nami współpracować Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu. Zastąpiła ją Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu, która tworzyła rekordy do maja 2015 roku.

Liczba rejestrowanych tytułów czasopism zmieniała się wraz ze zmianami na rynku wydawniczym. Zakład BZCz, a potem Zakład Katalogowania Dziedziny na bieżąco sprawdza ten rynek. Jeżeli pojawia się nowy tytuł

19 Ibidem.

gazety lub tygodnika spełniający kryterium zasięgu ogólnopolskiego, informujemy o tym współpracujące biblioteki i prosimy o podjęcie decyzji, która z bibliotek będzie go rejestrować.

Jeszcze w 2006 roku przestał ukazywać się „Ozon”, a w 2007 „Głos”. W 2008 roku zaczęto rejestrować „Dziennik”, jednocześnie WBP w Toruniu zrezygnowała z opracowania mutacji regionalnej „Gazety Wyborczej”. Kolejne dość znaczne zmiany nastąpiły w 2009 roku. „Nowe Życie Gospodarcze” i „Gazeta Bankowa” z tygodników stały się miesięcznikami i przestały być rejestrowane w bazie. „Gazeta Prawna” i „Dziennik” połączyły się i utworzyły tytuł „Dziennik Gazeta Prawna”. Przestała ukazywać się „Trybuna”. Nowe tytuły zostały przyjęte w 2010 roku. WBP w Toruniu zaczęła opracowywać „Tygodnik Solidarność”, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy dziennik „Polska (Metropolia Warszawska)”, WBP w Krakowie tygodnik „Źródło”, a WiMBP w Łodzi tygodnik „Nasza Polska”. W 2011 roku rejestracji tygodnika „Głos Nauczycielski” podjęła się Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu. W 2013 roku Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy zaczęła rejestrować „Do Rzeczy” i „Uważam Rze”, Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu tygodnik „W Sieci”. W 2014 roku przestał ukazywać się „Przekrój”. Rejestrację „Rzeczpospolitej” przejęła Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna z Gdańska, a Biblioteka Narodowa zaczęła opracowywać „Dziennik Trybunę”. W 2015 roku po rezygnacji ze współpracy Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu przestała być opracowywana wrocławska mutacja „Gazety Wyborczej”. W 2016 roku przestał się ukazywać tygodnik „Nasza Polska”, a w 2017 roku przestał być rejestrowany miesięcznik: „Uważam Rze”²⁰, ponieważ ukazuje się tylko w wersji elektronicznej.

W przypadku rezygnacji biblioteki współpracującej z opracowywania przypisanego jej tytułu gazety albo tygodnika, lub rezygnacji ze współpracy, tytuł przekazywany był innej bibliotece tworzącej bazę „Prasa”, która wyraziła zgodę na jego opracowanie. Biblioteki tworzące serwis mają oczywiście prawo nie wyrazić zgody na przyjęcie nowego tytułu do opracowania. Na przykład: „Myśl Polską” opracowywaną przez WBP w Krakowie rejestruje dalej WiMBP w Łodzi, tygodnik „Forum” opracowywany przez WBP w Olsztynie przejęła Biblioteka Pedagogiczna w Toruniu, a potem WiMBP w Gdańsku.

W listopadzie 2015 roku zmieniła się struktura Biblioteki Narodowej. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism wszedł w skład Zakładu Katalogowania

20 Biblioteka Narodowa. Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników – <http://www.bn.org.pl/katalogi-i-bibliografie/bibliografie-specjalne/wspolna-baza-artykulow-z-gazet-i-tygodnikow> [24.11.2017].

Dziedzinowego. Obecnie wspólnie z Zakładem Katalogowania Dziedzinowego BN bazę tworzy 9 Wojewódzkich Bibliotek Publicznych i 2 Biblioteki Pedagogiczne. Rejestrowanych jest 7 dzienników, 7 mutacji lokalnych „Gazety Wyborczej”, 15 tygodników.

- Rejestrowane dzienniki: „Dziennik Gazeta Prawna”, „Dziennik Trybuna”, „Gazeta Wyborcza”, „Nasz Dziennik”, „Polska (Metropolia Warszawska)”, „Puls Biznesu”, „Rzeczpospolita”.
- Rejestrowane mutacje „Gazety Wyborczej”: „Gazeta Wyborcza (Gdańsk)”, „Gazeta Wyborcza (Kielce)”, „Gazeta Wyborcza (Kraków)”, „Gazeta Wyborcza (Lublin)”, „Gazeta Wyborcza (Poznań)”, „Gazeta Wyborcza (Stołeczna)”, „Gazeta Wyborcza (Zielona Góra)”.
- Rejestrowane tygodniki: „Do Rzeczy”, „Gazeta Polska”, „Głos Nauczycielski”, „Myśl Polska”, „Najwyższy Czas!”, „Newsweek Polska”, „Niedziela”, „Forum”, „Polityka”, „Przegląd”, „Tygodnik Solidarność”, „Tygodnik Powszechny”, „W Sieci”, „Wprost”, „Źródło”.

Przydział opracowywanych tytułów jest następujący:

- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Gdańsk – „Gazeta Wyborcza (Gdańsk)”, „Rzeczpospolita”, „Forum”;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kielce – „Gazeta Wyborcza (Kielce)”, „Puls Biznesu”;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kraków – „Gazeta Wyborcza (Kraków)”, „Tygodnik Powszechny”, „Źródło”;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Lublin – „Gazeta Wyborcza (Lublin)”, „Niedziela”, „Polityka”;
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Łódź – „Gazeta Polska”, „Myśl Polska”;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Poznań – „Gazeta Wyborcza (Poznań)”, „Wprost”;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna-Książnica Kopernikańska, Toruń – „Dziennik Gazeta Prawna”, „Tygodnik Solidarność”;
- Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – „Gazeta Wyborcza (Stołeczna)”, „Nasz Dziennik”, „Polska (Metropolia Warszawska)”, „Do Rzeczy”;
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Zielona Góra – „Gazeta Wyborcza (Zielona Góra)”, „Przegląd”;
- Biblioteka Pedagogiczna, Toruń – „Newsweek Polska”;

- Biblioteka Pedagogiczna, Zamość – „Najwyższy Czas!”, „Głos Nauczycielski”, „W Sieci”;
- Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism BN – „Gazeta Wyborcza” (wydanie zasadnicze), „Dziennik Trybuna”.

3. Zadania Biblioteki Narodowej we wspólnym projekcie

Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism, a następnie Zakład Katalogowania Dziedzinowego od początku współpracy opracowywał dwie gazety oraz w okresie od 2013 do 2015 roku tygodnik „Bloomberg Businessweek Polska”, który przestał być opracowywany, ponieważ zaczął ukazywać się z częstotliwością miesięczną.

Na Bibliotece Narodowej spoczywa obowiązek koordynowania współpracy i dokonywania niezbędnych korekt merytorycznych opisu bibliograficznego oraz pośredniczenia między bibliotekami i Zakładem Technologii Informatycznych i Bibliotekarzem Systemowym BN w sprawach technicznych²¹. Zadaniem Zakładu Technologii Informatycznych było przetwarzanie bazy i udostępnianie jej w Internecie. Po przejściu do Millennium i Sierry ZTI udostępnia łącznie VPN, udziela pomocy przy instalowaniu Sierry. Bibliotekarz Systemowy tworzy hasła i loginy dla osób rozpoczynających opracowanie artykułów do bazy „Prasa”. Przeprowadzał także niezbędne szkolenia z pracy w nowym systemie. Nowe osoby są uczone przez przeszkolonych pracowników w swoich bibliotekach. W przypadku, gdy osoba zajmująca się tworzeniem rekordów do bazy „Prasa” przestaje się tym zajmować, biblioteka informuje o tym Zakład Katalogowania Dziedzinowego, a my zgłaszamy do usunięcia konta VPN i Sierry. Podobnie po informacji bibliotek, że ktoś nowy będzie zajmował się wprowadzaniem rekordów, występujemy do ZTI i Bibliotekarza Systemowego o założenie nowych kont. Kontrola, którą nad „Wspólną Bazą Artykułów z Gazet i Tygodników” sprawuje ZKD obejmuje także korektę merytoryczną opracowania formalnego, czyli poprawności stosowania formatu MARC 21 oraz opracowania rzeczowego, czyli stosowania JHP BN, a następnie DBN oraz kolejności i kompletności numerów opracowywanych do bazy czasopism. W 2012 roku zrezygnowaliśmy z korekty, ponieważ zgodnie z umowami, za jakość opisu odpowiadać mieli tworzący rekordy. Korekta została przywrócona po wejściu do Millennium, co było to konieczne, ze względu na pracę z kartotekami wzorcowymi BN. Problem

21 J. Rowińska, A. Wilska, *Wspólna Baza Artykułów...*, s. 7.

stanowiło tworzenie nowych rekordów wzorcowych do wprowadzanych opisów. Realizacji tego zadania podjął się Zakład BZCz.

Na podstawie zawartych porozumień rekordy bazy danych są własnością bibliotek, które je wprowadziły. Do końca 2012 roku Biblioteka Narodowa sprzedawała dane bazy na dyskietkach i CD-ROM. Przychody uzyskane ze sprzedaży BN przekazywała współpracującym bibliotekom proporcjonalnie do liczby wprowadzonych przez nie opisów. Rozliczeniem finansowym „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników” zajmował się Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism. W 2013 roku Biblioteka Narodowa zrezygnowała ze sprzedaży danych, ponieważ zainteresowanie kupnem dyskietek i CD-ROM nieustannie malało, a dane bazy „Prasa” udostępniane są bezpłatnie w Internecie²². Dostępność baz danych w Internecie to powszechnie występujące zjawisko przenoszenia pracy bibliograficznej z baz danych do otwartego środowiska sieciowego, w którym pobieranie rekordów bibliograficznych i wzorcowych odbywa się poprzez API (data.bn.org.pl) według ustalonych zasad wymiany danych.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Zakład BZCz, a następnie Zakład Katalogowania Dziedziny dwa razy w roku przesyła współpracującym bibliotekom sprawozdania zawierające liczbę wprowadzonych przez nie rekordów.

Raz w roku Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism organizował spotkania szkoleniowe dla pracowników współpracujących bibliotek. Na spotkaniach poruszano zagadnienia, które sprawiały największe trudności w opracowaniu artykułów. Ze strony Biblioteki Narodowej zapraszani byli pracownicy odpowiedzialni za opracowanie formalne i rzeczowe opisów bibliograficznych oraz obsługę informatyczną bazy. W 2009 roku przedstawiciele współpracujących bibliotek zostali zaproszeni do prezentacji swoich doświadczeń w tworzeniu bazy, co pozwoliło nam lepiej poznać i rozumieć trudności, z jakimi muszą sobie radzić. Spotkanie zorganizowane w 2013 roku poświęcone było w całości pracy w systemie Millennium. Podczas spotkania pracownicy Zespołu Bibliotekarza Systemowego prezentowali system. Przedstawiono zasady wyszukiwania i wprowadzania opisów. Pracownicy Zakładu BZCz omówili konieczne zmiany w opracowaniu artykułów związane z pracą w nowych warunkach. Bibliotekarze ze współpracujących bibliotek odbyli praktyczne ćwiczenia pracy w systemie²³.

Przed rozpoczęciem pracy w systemie Sierra pracownicy współpracujących bibliotek odbyli indywidualne szkolenia prowadzone przez Zespół Bibliotekarza Systemowego.

22 G. Barecki, A. Broda, A. Walc-Wiśniewska, *Udział Książnicy Kopernikańskiej...*, s. 66.

23 J. Rowińska, A. Wilska, *Wspólna Baza Artykułów...*, s. 7.

Podczas spotkania w 2016 roku, zorganizowanego przez Zakład Katalogowania Dziedziny, przedstawiono zmiany w opisie artykułów, które wynikły z ujednoczenia opisu artykułu i książki. Nasi współpracownicy zostali poinformowani o planowanych zmianach języka opracowania rzeczowego w Bibliotece Narodowej. Na spotkaniu ustalono, że biblioteki same będą wprowadzać wzorce osobowe. Jednak nie wszystkie ze współpracujących bibliotek podjęły się tego zadania. Brakujące rekordy wzorcowe tworzą nadal pracownicy ZKD.

4. Podsumowanie

„Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników” zawiera ponad 355 tysięcy opisów bibliograficznych, z tego pracownicy Biblioteki Narodowej wprowadzili ponad 74 tysiące.

W czasie 12 lat współpracy zachodziły zmiany w opracowaniu formalnym i rzeczowym, zmieniały się systemy, w których pracowaliśmy. Zmieniał się skład bibliotek tworzących wspólną bazę oraz liczba rejestrowanych tytułów. Współpraca zawsze układała się dobrze, za co dziękujemy pracownikom współpracujących z nami bibliotek.

Oceniając z tej perspektywy decyzję Biblioteki Narodowej o stworzeniu odrębnego serwisu bibliograficznego artykułów z prasy we współpracy z bibliotekami w Polsce, można powiedzieć, że była to dobra decyzja. Współpraca odciążała Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism, pozwalając na opracowanie większej liczby tytułów gazet i tygodników oraz czasopism naukowych. Aktualność, terminowość oraz szybkość prezentacji danych „Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników” dała użytkownikom wygodny dostęp do bieżących informacji. Zmiany w opracowaniu formalnym i rzeczowym artykułów w czasie trwania współpracy znacząco podniosły jakość informacji i ułatwiły jej znalezienie. Bezpłatna prezentacja opracowywanego materiału w Internecie, w trybie 24 godzinnym, pozwoliła wyjść naprzeciw potrzebom użytkowników i tworzyć bibliografię o dużej wartości informacyjnej.

We współpracy Biblioteki Narodowej, bibliotek publicznych i bibliotek pedagogicznych tworzących bazę „Prasa” można widzieć początki koncepcji realizowanego obecnie przez BN projektu OMNIS, którego zadaniem jest wdrożenie chmurowego systemu współkatalogowania dla bibliotek polskiej sieci bibliotecznej.

Mamy nadzieję, że w przyszłości biblioteki biorące udział w przedsięwzięciu, zechcą je kontynuować z pożytkiem dla wszystkich korzystających z serwisu.

TAB.1 Liczba rekordów bibliotecznych wprowadzonych do bazy biblioteki, w latach 2005–2017

Biblioteka / Rok	2005	2006	2007	2008
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Gdańsk	0	1440	1099	928
Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kielce	0	4536	2264	1665
Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Kraków	0	2418	2517	2321
Wojewódzka Biblioteka Publiczna Lublin	0	2252	2028	2116
Wojewódzka Biblioteka Publiczna Łódź	0	808	891	839
Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Olsztyn	0	1942	1903	1816
Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Poznań	0	1531	1083	887
Biblioteka Pedagogiczna, Toruń	0	0	0	0
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska, Toruń	0	4838	4793	3534
Biblioteka Narodowa, Warszawa	12 480	5612	5481	5802
Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy	0	5075	3258	5688
Miejska Biblioteka Publiczna, Wrocław	0	176	122	126
Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna, Wrocław	0	0	0	0
Biblioteka Pedagogiczna, Zamość	0	0	0	0
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Zielona Góra	0	827	894	802
Razem	12 480	31 455	26 333	26 524

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Razem
929	783	708	637	571	3476	3846	5304	5339	25 060
1504	1359	1548	2074	2117	1892	1314	1364	1975	23 612
2300	2162	2120	1771	1826	1908	1782	1701	1574	24 400
2017	2033	2201	2096	2246	2404	2366	2485	1264	25 508
763	1115	1649	1818	1702	1778	1791	1428	1482	16 062
1752	1757	1772	0	0	0	0	0	0	10 942
821	742	1020	953	1206	964	1518	1024	1359	13 108
0	0	0	520	354	924	1066	1080	845	4789
3924	5963	4721	4866	5840	5631	4626	4135	4023	56 894
5355	5499	4665	5007	5637	3967	4343	5126	5500	74 474
5609	3945	4079	3934	4648	4760	4320	5564	4167	55 047
211	218	183	117	106	0	0	0	0	1259
0	0	0	0	0	440	112	0	0	552
0	0	553	1217	2514	2611	2263	2133	2210	13 501
864	902	854	862	814	741	814	760	802	9 936
26 049	26 478	26 073	25 872	29 581	31 496	30 161	32 104	30 540	355 146

JOANNA ROWIŃSKA**Common database of articles from dailies and weeklies**

The author briefly summarizes the history of processing the content of press publications in Poland, presenting the origin of the project of a common database with bibliographic descriptions of press articles and the reasons for undertaking such a plan. The article discusses the implementation of the project Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników (Common Database of Articles from Dailies and Weeklies), as well as the principles of selecting the periodicals to be included in the database, and the rules of picking specific articles from them. The author describes the schedule of work on the database, which was developed and made accessible in different systems, as well as changes in the bibliographic description that followed. Attention is drawn to the changes in the number of newspapers processed and in the composition of the group of libraries that take part in the project. The author stresses the role and responsibilities of the National Library of Poland in the common project as its initiator and coordinator.